

Sygn. akt III AUa 438/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Agata Pyjas - Luty
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma (spr.) SSA Marta Fidzińska - Juszcak
Protokolant:	sekr. sądowy Barbara Dudzik

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. Ż.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników

na skutek apelacji wnioskodawcy M. Ż.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 stycznia 2012 r. sygn. akt VII U 1645/10

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 438/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 września 2012 r.

Wyrokiem z dnia 10 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie od decyzji z dnia 10 sierpnia 2010 r., którą Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego powołując się na przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008r., Nr.50, poz.291) stwierdził ustanie wobec M. Ż. ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego od 1 stycznia 2005r. oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego od 1 stycznia 2005 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. Ż. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie od dnia 16 marca 1992r. jako właściciel gruntów rolnych położonych w Z. o pow. 1,25 ha przeliczeniowych. Wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą od 1 kwietnia 2001r. Zgłoszony jest do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych od dnia 1 stycznia 2005r. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. firmy (...) z siedzibą

w Z.. Z chwilą rozpoczęcia działalności gospodarczej powierzył wykonanie czynności związanych z rachunkowością profesjonalnemu biuru rachunkowemu. Dokumentacja przekazywana była do ZUS w formie elektronicznej.

Sąd Okręgowy podniósł, że pozostaje bez wpływu na treść rozstrzygnięcia okoliczność, iż wnioskodawca nie wiedział o fakcie zgłoszenia go do ubezpieczeń społecznych, zresztą w trakcie postępowania dowodowego nie wykazał istnienia nieprawidłowości przy dokonaniu przedmiotowego zgłoszenia. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy powołując się na art. 5a oraz art. 7 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym w dniu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych prowadzonej przez M. Ż. działalności gospodarczej uznał, że brak jest w niniejszej sprawie podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji. Wnioskodawca został bowiem w dniu 1 stycznia 2005r. zgłoszony do ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, a ponadto nie złożył do dnia 14 lutego zaświadczenia o wysokości należnego podatku za miniony rok, zatem trafnie organ rentowy stwierdził ustanie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 2005 r.

Od powyższego wyroku apelację złożył wnioskodawca. Skarżący zarzucił, że Sąd nie poczynił rzetelnych ustaleń w zakresie dokonanego przez biuro podatkowe zgłoszenia do ubezpieczenia ZUS z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W uzasadnieniu wnioskodawca podniósł, że w aktach sprawy brak jest zgłoszenia do ZUS w formie papierowej, niemniej jednak pierwsze zgłoszenie nastąpiło w 2004 r., a później powtórzone zostało w 2005 r. i są to zgłoszenia w formie elektronicznej wysłane bez jego upoważnienia. Wnioskodawca podkreślił, że z własnej woli nie chciał zrezygnować z ubezpieczenia w KRUS, bowiem jest dla niego o wiele korzystniejsze. Skarżący zarzucił, że Sąd I instancji pominął fakt, iż biuro rachunkowe już w 2004 r. dokonało w jego imieniu zgłoszenia do ubezpieczenia ZUS, jednakże nie został wtedy objęty ubezpieczeniem ZUS. ZUS uznał wówczas, że przedmiotowe zgłoszenie nie ma podstaw prawnych i dlatego anulował naliczone przez biuro rachunkowe składki. W ocenie skarżącego ponowne zgłoszenie dokonane przez biuro rachunkowe w styczniu 2005 winno zostać także przez ZUS odrzucone tak jak to z 2004 r. Wnioskodawca wskazał, zresztą, że ZUS w piśmie z dnia 12 kwietnia 2011 r. stwierdził, iż spełniał on warunki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym prowadzeniu działalności gospodarczej w okresie od 2 maja 2004 r. do 31 grudnia 2004 r. Skarżący podkreślił, że warunki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników spełniał także w latach 2005-2009. W okresie tym nie zostały przekroczone progi podatkowe, nie miał także woli i zamiaru zrezygnować z preferencyjnej formy ubezpieczenia. Skarżący zarzucił nadto, że ZUS nie posiada formalnego zgłoszenia do ubezpieczenia, a zatem brak jest podstaw by przyjąć, iż nastąpiło przeniesienie z ubezpieczenia z KRUS do ZUS. Nie zostały także w jego przypadku spełnione oba warunki do wykluczenia z KRUS, tj. przekroczenie progu podatkowego oraz nieprzekazanie zaświadczenia z US do organu rentowego. Wnioskodawca podkreślił, że wszelkie rozliczenia związane z prowadzoną działalnością powierzył licencjonowanemu biuru rachunkowemu. Cała dokumentacja był złożona w biurze rachunkowym, zatem nie miał możliwości nadzorować dokonanych zapisów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Istota sporu w niniejszej sprawie dotyczyła ustalenia kwestii, czy Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w K. zasadnie wyłączyła wnioskodawcę z ubezpieczenia społecznego rolników od 1 stycznia 2005 r. (emerytalno – rentowego, wypadkowego i chorobowego).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 2 oraz art. 16 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1998, nr 7, poz. 25 ze zm.) ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega z mocy ustawy domownik rolnika, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny, jeżeli nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych (art. 16 ust. 3).

W niniejszej sprawie mają zastosowanie przepisy obowiązujące w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie przepisów zmieniających ustawę o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 2 maja 2004 r. W pierwotnym

brzmieniu art. 5 a cyt. ustawy stanowił bowiem, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, nieprzerwanie co najmniej 1 rok, podejmuje pozarolniczą działalność gospodarczą nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, podlega nadal temu ubezpieczeniu. Rolnik lub domownik może podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu wówczas, gdy złoży Zakładowi lub Kasie oświadczenie, że chce podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, o ile spełnia w tym zakresie warunki określone w odrębnych przepisach. W niniejszej sprawie wnioskodawca nie spełnił tego warunku, bowiem nie zgłosił Kasie faktu wyboru ubezpieczenia. W aktach sprawy znajduje się jego oświadczenie, iż nie podlega innemu ubezpieczeniu.

Zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza treść decyzji organu rentowego. W postępowaniu, wywołanym odwołaniem od decyzji organu rentowego, sąd nie rozstrzyga o zasadności wniosku, lecz o prawidłowości zaskarżonej decyzji. Sąd nie działa w zastępstwie organu rentowego, w związku z czym nie ustala prawa do świadczeń, i choć samodzielnie oraz we własnym zakresie rozstrzyga wszelkie kwestie związane z prawem lub wysokością świadczenia objętego decyzją, to jego rozstrzygnięcie odnosi się do zaskarżonej decyzji (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r. II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601). Z tego też względu wskazać należy, iż Sąd nie jest zobligowany do szczegółowej analizy zgłoszenia dokonanego przez biuro rachunkowe w 2004 r. Bezspornym w sprawie jest, iż wnioskodawca od 16 marca 1992 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu jako rolnik. Z dniem 16 lipca 2000 r. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej na podstawie zaświadczenia z dnia 4 lipca 2000 r., o którym to fakcie nie poinformował KRUS i nie złożył Kasie oświadczenia o kontynuowaniu ubezpieczenia społecznego rolników w terminie dni 14 od wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, celem podlegania temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Bezspornym jest także fakt, iż biuro rachunkowe, któremu wnioskodawca zlecił prowadzenie spraw firmy, dokonało w jego imieniu w styczniu 2005 r. formalnego zgłoszenia z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej do ubezpieczenia społecznego ZUS. Jednocześnie nie zostało złożone w Kasie zaświadczenie właściwego organu podatkowego o wysokości należnego podatku za miniony rok, co w świetle art. 5a ust. 7 cyt. ustawy stanowi już samodzielną podstawę do wykluczenia wnioskodawcy z ubezpieczenia społecznego rolników. Ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w przypadku nie złożenia oświadczenia o jego kontynuowaniu w związku z rozpoczęciem wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej następuje z mocy prawa, a decyzja Kasy ma jedynie charakter deklaracyjny (por. postanowienie SN z dnia 04.03.2008 r., III UK 105/07, LEX nr 448189). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 336/07 (LEX nr 497699) stwierdził, że rolnik, który nie zawiadomi organu rentowego o podjęciu działalności gospodarczej i nie złoży oświadczenia przewidzianego w art. 5a ust. 1 pkt 1 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w ustawowym terminie, przestaje podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników ex lege. Decyzja deklarująca ten fakt nie ma skutku wstecznego. Nie może też wywoływać skutku na przyszłość (ex nunc) z tego oczywistego powodu, że sama żadnych skutków nie wywołuje. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podkreślił, że art. 5a ustawy przełamuje zasadę wykluczenia podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w czasie podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, przy wyjątkowym potraktowaniu rolnika podejmującego działalność gospodarczą, którego rolnicze ubezpieczenie społeczne może być kontynuowane, mimo zaistnienia przesłanki objęcia z mocy prawa ubezpieczeniem z innego tytułu (prowadzenia działalności gospodarczej). W takiej sytuacji w czasie podejmowania działalności gospodarczej rolnik musi podlegać ubezpieczeniu rolniczemu. Nie chodzi więc o przystąpienie do ubezpieczenia, lecz o jego kontynuację. Wynika to wprost z art. 5a ust. 1 pkt 1, ustanawiającego warunek złożenia oświadczenia o kontynuowaniu ubezpieczenia rolniczego w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności, oraz że jego niezłożenie jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia rolniczego z końcem kwartału, w którym rolnik lub domownik rozpoczął wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracę przy prowadzeniu tej działalności.

Nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja wnioskodawcy jakoby to nie on dokonał zgłoszenia do ZUS. Faktem jest, że zgłoszenia do ubezpieczenia w ZUS dokonało biuro rachunkowe, jednakże występowało ono w imieniu wnioskodawcy. Przedmiotem analizy Sądu nie może być na gruncie niniejszej sprawy relacje pomiędzy wnioskodawcą a wybranym przez niego biurem rachunkowym. Wnioskodawca decydując się bowiem na korzystanie z usług biura

rachunkowego winien liczyć się z ewentualnymi konsekwencjami jakie mogą wystąpić dla jego osoby w sytuacji popełnienia przez wynajęty podmiot błędu. Każdy błąd jak i zaniedbanie ze strony biura rodzi bowiem bezpośrednie konsekwencje dla osoby korzystającej z jego usług. Oczywiście wnioskodawca może wystąpić z roszczeniami wobec takiego biura niemniej jednak okoliczność, taka nie wpływa na istotę niniejszego postępowania. Reasumując uznać należy, że wnioskodawca nie może domagać się zmiany zaskarżonej decyzji z uwagi na fakt, iż biuro dokonało zgłoszenia go do ubezpieczenia w ZUS wbrew jego woli. Trafnie zauważył Sąd I instancji, że wnioskodawca nie wykazał w żaden sposób, iż biuro rachunkowe nie było umocowane do dokonania przedmiotowego zgłoszenia. Brak jest zatem w okolicznościach niniejszej sprawy podstawy by zmienić zaskarżoną decyzję. Wykluczenie bowiem wnioskodawcy z ubezpieczenia społecznego rolników i objęcie go ubezpieczeniem ZUS z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej od stycznia 2005 r. skutkuje w świetle art. 5a cyt. ustawy utratą objęcia go ubezpieczeniem rolniczym w okresie po 2005 r.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał wyrok Sądu Okręgowego za zgodny z prawem. Skoro więc zaskarżony wyrok został oparty na niewadliwych ustaleniach faktycznych i jest zgodny z prawem, przeto apelację, nie zawierającą uzasadnionych zarzutów, należało oddalić na podstawie art. 385 k.p.c.